

Forbund, maa man være loyal og til en vis Grad solidarisk med de andre Lande indenfor Forbundet, saaledes at man ikke fuldstændig gaar sine egne Veje, fuldstændig isolerer sig. At gøre dette advarede den svenske socialdemokratiske Fører Hjalmar Branting i sin Tid den ene Gang efter den anden imod, ikke mindst paa de nordiske interparlamentariske Møder, naar det Spørgsmaal blev drøftet, og han udtalte sig her altid ganske i Overensstemmelse med Venstremænd fra Danmark. Vi har jo altid sagt, at det selvfølgelig kun er meget stærkt begrænsede Opgaver, vi kan løse med den nuværende Militærordning. Jeg forstaaer derfor ikke, at Vælgerne ikke efterhaanden reagerer mod dem, der med store Armbevægelser paa politiske Møder raser mod den danske Militarisme. At rase over dansk Militarisme hører efter min Mening ingen Steder hjemme, saadan maa i alt Fald de se paa det, som ved Besked med vor Militærordning. Om vi en Gang har haft Militarisme herhjemme, skal jeg ikke udtale mig om, men i alt Fald behøver man ikke at ivre mod Militarisme i Danmark nu, for den findes der ikke noget af i den beskedne Militærordning, vi nu har. Det, Venstre stadig har hævdet, er, at vi som Medlem af Folkenes Forbund og som en suveræn Stat har visse Pligter, som vi ikke kan komme udenom. Hvis vi opgiver alt, hvad der overhovedet hedder Forsvar, kommer vi til at ligge som et fuldstændig værgeløst Bytte særlig i urolige Tider. Vi ved jo ikke, hvad der kan ske, der er ikke Ro i Verden for Tiden, tværtimod, og vi vil ikke være med til at lade Landet ligge fuldstændig forsvarsløst.

Det er jo muligt, at dette Lovforslag skal henvises til et Udvalg, men jeg vil i alt Fald meget anmode om, at man til sin Tid stemmer mod Lovforslaget, saaledes som det er stillet fra radikal-socialdemokratisk Side.

Birke: Da mit Partis ærede Ordfører (Maegaard) ikke har kunnet være til Stede her i Dag, skal jeg tillade mig at gøre nogle Bemærkninger i Anledning af de faldne Udtalelser. Jeg har tidligere allerede under denne Sags Behandling i Efteraaret haft Lejlighed til at fremsætte mit Syn paa hele denne Sag og paa det foreliggende Lovforslag. Jeg skal derfor ikke komme tilbage hertil, men, som sagt, kun gøre et Par Bemærkninger til de Udtalelser, som den ærede Forslagsstiller, det 6te Medlem for 1ste Kreds (C. F. Sørensen), i Gaar fremsatte. Det ærede Medlems Tale havde, forekom det mig, to Sider. Den ene Side, som vi

maaske kan kalde for den udvendige, den agitatoriske, og som ikke saa meget havde Adresse til ærede Medlemmer af dette høje Ting, skal jeg ikke komme ind paa. Men den anden Side, den saglige, vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger til. Det ærede Medlem søgte saaledes at vise, at Folkeforbundspagten ikke paalagde vort Land nogen Pligt til at opretholde et Forsvar, at vi altsaa ikke ved at indgaa i Folkenes Forbund havde paataget os nogen Forpligtelse til at opretholde et særligt Forsvar. Dette Spørgsmaal var jeg inde paa, da jeg havde Ordet ved Sagens Behandling i Efteraaret, men da tog jeg rent folkeretligt paa det, altsaa mere videnskabeligt, om jeg saa maa sige. Det synes ikke, som om den Udredning, jeg den Gang gav, er blevet forstaaet af det ærede Medlem, og derfor skal jeg nu tillade mig i Dag at fremsætte mit Syn paa en mere populær Maade.

Det ærede Medlem mente, at hverken Folkeforbundspagten eller Haager-Konventionerne havde paalagt os Pligt til at opretholde et Forsvarsvæsen. Jeg tror, Forholdet er det samme, som man ser her i Livet paa andre Omraader; det gaar med Nationerne, som det gaar med de enkelte Mennesker; ligesom Mennesker ikke paalægger det enkelte Menneske en Pligt til at leve, en Pligt til at forsvare sig, hvis dets Liv bliver angrebet, saaledes paalægger heller ikke andre Nationer en Nation en Pligt, en juridisk Pligt til at bevare sit Liv, til at forsvare det, naar det bliver angrebet af andre. Da Præsident Wilson i sin Tid blev spurgt om, hvorledes man skulde forstaa Folkeforbundspagten Artikel 10, den Artikel, som paalægger Nationerne at deltage i militære Sanktioner mod en angribende Magt, svarede han — og det var meget rigtigt: Der er ikke ved denne Artikel paalagt Nationerne nogen juridisk Pligt, nogen Pligt af juridisk Art; det er en moralsk Pligt; men saa tilføjede han: Men jeg anser en moralsk Pligt for mere bindende end en juridisk. Den praktiske Betydning af dette er, at hvis en Nation ikke opfylder den, som man saaledes kan kalde, moralske Forpligtelse, som den har ifølge Folkeforbunds- og Haagerkonventionerne, faar den heller ikke Del i de Rettigheder, som Folkeforbundet byder, eller som der tilkommer den som neutral Stat ifølge Haagerkonventionerne. Det ærede Medlem vil maaske bedre forstaa dette Forhold, hvis jeg bruger en Sammenligning. Hvis det ærede Medlem har tegnet en Forsikring mod Indbrudstyveri, har man ikke paalagt det ærede Medlem nogen juridisk Forpligtelse til at laase sin Dør af, naar